Rigsarkivet og Daisy

Lørdag den 04-11-2023 holdt vi en workshop for medlemmerne om "Rigsarkivet og Daisy" med Ulrich Alster Klug.

De 21 tilmeldte medlemmer havde en lærerig dag. Ulrich forklarede, hvordan man lettest kan søge på Rigsarkivets hjemmeside og få hjælp til systemets indhold. Derudover gennemgik han DAISY og viste os, hvordan man søger efter de mange arkivalier, som findes i arkivet - enten i papirform, på mikrofilm eller indscannet på Arkivalier Online.

Nedenstående er Christine Riber Thomsens noter fra dagen.

Ulrich Alster Klug

	Rigsarkivet		Danmarks hukommelse		DK / EN	
			Brug & udforsk → (2)	Bestil oplysninger \rightarrow (3)	Aflevér & anmeld data \rightarrow (4)	3
Søg i samlingerne	(1)	Q				

Rigsarkivets hjemmeside

Rigsarkivet

Rigsarkivets hjemmeside: https://www.rigsarkivet.dk

(1) Søg i samlingerne:

Søg i samlingerne anvendes til at søge i alle kilder, men persondata findes kun fra de indtastede kilder. Prøv evt. at søge på et sjældent efternavn. Vær opmærksom på at den i den simple form søger på hvert ord man skriver og præcist som du staver dem.

Du kan bruger jokertegn og andre tegn for at udvide eller reducere resultatet. Se på siden "<u>Søg i</u> <u>samlingerne - sådan søger du for en forklaring</u>".

(2) Brug og udforsk:

Der er link til Rigsarkivets vejledninger, hvor du finder vejledninger på rigtigt mange ting.

Hvis du har spørgsmål, så kan du anvende Spørg arkivaren via Kontakt os. Spørg helst kun om en ting ad gangen, så får du ofte hurtigere svar.

Brug og udforsk

(3) Bestil oplysninger:

Du har ret på gratis oplysninger om dig selv. Du kan også mod betaling bestille andre oplysninger på denne side.

Oplysninger om andre personer kan du kun få lov til at bestille eller se, hvis fristen for offentliggørelse er passeret eller ved at søge særlig tilladelse. Tilladelse gives typisk til den nære familie, hvis f.eks. den person, som der søges oplysninger om, er nylig afdød.

Bestil oplysninger

(4) Aflever og anmeld data:

Selv om de fleste nok vil aflevere til lokalarkiverne, kan du også som privatperson aflevere data til rigsarkivet. Du bruger så formularerne på denne side, hvor du udfylder en blanket med information om, og betingelser for din aflevering.

Rigsarkivet skal ikke ubetinget acceptere al data fra privatpersoner. Man vil derfor gennemgå materialet med dig, og vurdere om det har relevans for rigsarkivet eller om det er bedre at aflevere det til et lokalarkiv.

Allevel og anmeld	Aflever og anmeld data					
Kommune	Region og sygehus	Statslig myndighed				
Find information og bekendtgørelser, der er relevant for dig som kommune	Find informationer og bekendtgørelser, der er relevante for dig som region eller ansat ved	Find alt, der er relevant for dig som statslig myndighed				
\rightarrow	⇒	<i>→</i>				
Forsker	Privat	lt-leverandør				
For dig der skaber forskningsdata →	Er du virksomhed, organisation, forening eller privatperson og vil gerne aflevere materiale til	Det du skal bruge, som IT- leverandør, der skal lave en aflevering til Rigsarkivet.				
	Rigsarkivet. Læs mere her. →	→				
	 Kommune Find information og bekendtgørelser, der er er elevant for dig som kommune → Forsker For dig der skaber forskningsdata 	KommueRegion og sygehusFind information og bekendtgørelser, der ør relevant for dig som kommuneFind informationer og bekendtgørelser, der ør gigion eller ansat ved sygehus→→ForskerFirvatFordig der skaber forskningsdataFir divirksomhed, forening eller privatperson og vil germ eller ansatel til gigarstivet. Læs mere her.→→				

Aflever og anmeld data

Kontakt Rigsarkivet:

Hvis du har spørgsmål eller vil anmelde en fejl eller mangel i noget af arkivets data, må du meget gerne kontakte en medarbejder på rigsarkivet. De vil gerne rette på eventuelle fejl og besvare de spørgsmål du måtte have.

Bemærk dog at "undersøgelser", dvs. søgninger i arkivet, ikke er almindelige spørgsmål. Sådanne falder ind under gebyrbelagte forespørgsler.

Reaktionstiden er forskellig og meget afhængig af spidsbelastninger fra tid til anden.

Kontakt Rigsarkivet

DAISY

Bemærk at Daisy ikke kun er et system til at bestille arkivalier til en læsesal. Daisy kan bruges til at finde arkivalier, uanset om de findes i papirformat, på mikrofilm eller scannet på Arkivalier Online.

Men for at bestille en eller flere arkivalier til en læsesal, skal du bruge Daisy og være logget ind.

Daisys hjemmeside: https://www.sa.dk/daisy/daisy_forside

Daisy		Log ind
MINE BRUGERSIDER		📢 Læs højt 🛛 🖨 Print
Log ind		
Ny bruger?	Søg i arkivaliesamlingerne	
SØG OG BESTIL		
> Søg efter arkivalier	Arkivskaber eller arkivserie:	
HJÆLP TIL SØG OG BESTIL	Arkivskaber	
Om arkivalierne		
Sådan søger du	Arkivserie:	
Sådan bestiller du		(2)
Tips til søgning	Periode:	ſ
Ordforklaring		
Andre søgemuligheder	Søg i Daisy	

Du kan sagtens søge i Daisy uden brugerprofil og uden at være logget ind. Men hvis du vil bestille arkivalier til en læsesal, <u>skal</u> du have en brugerprofil og være logget ind

Hvis du aldrig har lavet en brugerprofil i Daisy, skal du bruge "Ny bruger?" i menuen til venstre. Her

udfylder du dine basisinformationer, og du skal lave en adgangskode (felterne med rød * skal udfyldes).

Brugernavnet til adgangen er din mailadresse. Hvis mailadressen allerede findes i systemet, og du har glemt din adgangskode, skal du bruge menupunkt "Log ind" og vælge "<u>Har du glemt din</u> <u>adgangskode</u>". Du vil så modtage en mail med et link til at lave ny adgangskode.

De arkivalier, som du kan bestille til læsning i en læsesal, kan være private, hvis fristen for offentlig adgang endnu ikke er passeret. Det er ulovligt at dele sådanne data med andre, også med en ægtefælle. Derfor bør du have en helt privat mailadresse som brugernavn til Daisy. Husk på at Daisy ikke er et "intelligent" system, der kan gætte sig til, hvad du mener. Daisy søger på præcist det som du skriver, og der er ikke mulighed for at bruge jokertegn eller andet. Du skal altså tænke over, hvordan en arkivalie kan være registreret for at få bedst mulig chance for at finde det. Skriv så lidt som muligt.

For eksempel:

En søgning på "protokoller" resulterer kun i en liste med "protokoller" En søgning på "protokol" resulterer i en liste med både "protokol" og "protokoller"

Nar du bruger Daisy anbefaler Ulrich at du ikke bruger første felt "*Arkivskaber eller arkivserie*". Begynd i stedet for med andet felt "*Arkivskaber*".

Arkivskaber er en myndighed, som har skabt arkivet. Det er for eksempel et sogn, et amt, en kommune, skole, institution, sygehus, lægekreds osv.

Søger du for eksempel på "Borris" som arkivskaber, kommer der en liste med alle arkivalier, der matcher det navn: Borris skole, Nørre Borris sogn, Sønder Borris sogn, Jens Nielsen Borris (privat person) og meget andet.

/ und / ond	iber eller ar	kivserie:	?		
Arkivska	iber:	borris	?		
Arkivseri	ie:		?		
Periode:		1	_ 2023	?	
Søg i D	Daisy				
Søg i D Der blev Side 1 af	Daisy fundet 41 f 1.	poster.			Arkivceria (?
Søg i D Der blev Side 1 at <u>Fra ?</u> 1954	Daisy fundet 41 f 1. <u>Til</u>	poster. Arkivskaber ? Auditaren i Vibora Audi	itøren ved Garnisonskommandants	kabet i Borris	Arkivserie ?
Søg i D Der blev Side 1 af <u>Fra ?</u> 1954 1864	Daisy fundet 41 f 1. <u>Iil</u> 1933	poster. Arkivskaber ? Auditøren i Viborg, Audi Borris Hovedskole	itøren ved Garnisonskommandants	kabet i Borris	Arkivserie (? <u>Vis arkivserie</u> vis arkivserie
Søg i D Der blev Side 1 af Fra ? 1954 1864 1806	Daisy fundet 41 f 1. <u>Til</u> 1933 1827	poster. Arkivskaber ? Auditøren i Viborg, Audi Borris Hovedskole Borris Seminarium	itøren ved Garnisonskommandants	kabet i Borris	Arkivserie ? vis arkivserie vis arkivserie vis arkivserie
Søg i D Der blev Side 1 af <u>Fra (?</u> 1954 1864 1866 1855	Daisy fundet 41 f 1. <u>Til</u> 1933 1827 1970	poster. Arkivskaber ? Auditøren i Viborg, Audi Borris Hovedskole Borris Seminarium Borris Skole	itøren ved Garnisonskommandants	kabet i Borris	Arkivserie ? vis arkivserie vis arkivserie vis arkivserie vis arkivserie vis arkivserie

Det tredje felt er "Arkivserie". Her indtaster du, hvilken slags arkivalie du gerne vil finde. Det kan for eksempel være skifteprotokol, jordemoder protokol eller noget helt tredje.

Husk på, at du skal tænke på de forskellige betegnelser, man kan have brugt til at registrere arkivalierne i systemet og at systemet ikke er "smart" til at hjælpe dig med hvad du måtte mene med din indtastning. Der er altså for systemet forskel på, om du skriver "jordemor" eller "jordemoder" og "protokol" eller "protokoller".

Daisy søger KUN ordret på det du skriver, men fylder gerne bogstaver på enden af din indtastning. Skriv blot "kirkeb" (for at få kirkebog og kirkebøger) eller "skiftep" (for skifteprotokol og skifteprotokoller).

Arkivska	aber eller	arkivserie:		?	
Arkivska	aber:		borris	?	
Arkivser	ie:		proto	?	
Periode:			1	2023	?
Søg i l	Daisy				
Der blev Side 1 a	fundet 2 If 1.	22 poster.			
Fra ?	Til	<u>Arkivska</u> l	per ?		Arkivserie ?
1806	1815	Borris Sen	ninarium		<u>Protokol over eleverne</u>
1806	1826	Borris Sen	ninarium		<u>Regnskabsprotokoller</u>
1748	1810	Borris-Fast	ter Pastorat		Dokumenter til fæsterprotokollen
1759	1810	Borris-Fast	ter Pastorat		<u>Fæsteprotokol</u>
1804	1811	Borris-Fast	ter Pastorat		<u>Vaccinationsprotokol</u>
1796	1796	Borris-Fast	ter sognebibliotek		<u>Udlånsprotokol</u>
Arkivserie	"proto"				

I søgningen kan du yderlige afgrænse med årstal for den periode, som du er interesseret i.

Hvis jeg fra ovenstående eksempel gerne vil se en protokol over eleverne fra Borris Seminarium trykker jeg på linket til højre, og kommer til en indholdsoversigt for denne arkivserie.

Arkivserie:	Protokol over eleverne (1806 - 1815)
Arkivskaber:	Borris Seminarium (1806-1815)
Arkivseriens navn:	Protokol over eleverne (Officielt)
Arkivseriens datering:	Dannelse: 1806 - 1815
Pafaranca	
References	Afleveringsfortegnelsen/2012
Kelerence.	Afleveringsfortegnelsen/2012
dholdsoversigt	Afleveringsfortegnelsen/2012
dholdsoversigt	Arieveringsfortegnelsen/2012 Arkivinstitution: Arkivseriens indhold:
dholdsoversigt Iedietype: @ riginal, Papir m.m.	Arieveringsfortegnelsen/2012 Arkivinstitution: 2 Arkivseriens indhold: 2 Landsarkivet for Nørrejylland Vis indhold

Knappen "Vis indhold" ud for "Original, Papir" bringer mig videre til en oversigt over indholdet af serien (her ret intetsigende) og mulighed for at bestille pakken til læsesalen.

Arkivserien Arkivserien Reference:	s navn: P s datering: D A	Protokol over eleverne (Officielt) Dannelse: 1806 - 1815 Afleveringsfortegnelsen/2012				
Arkivseriens	pakker					
Pakkenr.	Indhold fra <u>@</u>	Indhold til	Bestilling			
4	Ingen beskrivelse	Ingen beskrivelse	Start bestilling			
ndhold af arkivs	serien					

Med tryk på knappen "Start bestilling" begynder selve bestillingsprocessen, hvor du vælger læsesal og dato for hvornår du gerne vil se den arkivalie, du har valgt.

ndtast bestillingsoplysninger				
Vælg læsesal 🕖 *		Ønsket første benytte	lsesdato	
Viborg	~	15-11-2023		
Tilladelser				
Nogle arkivalier kræver særlig adgangstill vil du få en mail herom efter vi har modta ansøgt om, og fået en tilladelse.	adelse, hvis det iget din bestillin	arkivalie du er ved at b g. Se bort fra disse felte	oestille, kræver en sådan til er medmindre du allerede h	ladelse Iar
Tilladelse udstedt af Rigsarkivet 😧		Tilladelse udstedt af d	lonator 😧	
Arkivalierne er opstillet i fjernmagasin, o	og ekspeditionst	iden er op til 1 uge.		
< Forrige			Ве	estil 🔪

Bestilling til læsesal

Tryk på knappen "Bestil" resulterer i en besked med bestillingsnummer og en mail med bekræftelse fra Rigsarkivet. Når din bestilling er nået frem til læsesalen, sendes der endnu en mail. I menuen til venstre kan du under "Mine bestillinger" følge med i status på de arkivalier som du har bestilt.

Klar ti	l benyttelse								
Nr.	Arkivalier	Status	Afleveres	Lokalite	t Afsl	ut besti	lling	Forlæng be	estilling
Bestill	linger under	behandling							
Nr.	Arkivalie	r	1	Reserveret	Status	Kønr.	Lokalitet	Ønsket dato	Afslut bestilling
<u>10711</u>	. <u>50</u> Borris Sen eleverne (ninarium: Pro 1806-1815) •	tokol over 4:	08-11-2023	Modtaget		Viborg	15-11- 2023	Afslut
Lånet	Lånetid udløbet								
<u>Nr.</u>	<u>Arkivalier</u>	R	eserveret	Afle	everet	L	okalitet	Gent	oestil

Mine bestillinger

Du kan kun bestille én ting ad gangen. Men du kan lave flere bestillinger på samme dag lige efter hinanden, dog maksimalt 15 pr. dag i læsesalen (10 ved fjernlån), og de bestilte arkivalier bliver liggende på læsesalen i 15 dage.

Ulrichs hjemmeside har gode links på <u>https://www.dannebrog.biz/daisy/</u>. Der er bl.a. et link til DigDag, hvor man kan tjekke den geografiske inddeling inden man bestiller arkivalier hjem. Det hjælper dig måske med at finde den rigtige arkivskaber (gods, amt, sogn, retskreds osv.).